

PERSBERICHT

6 februari 2024

Verslag aan het Parlement van de Franse Gemeenschap

Continuïteit van de openbare dienstverlening in het basisonderwijs in de Franse gemeenschap

Het Rekenhof heeft via een audit onderzocht in hoeverre de Franse Gemeenschap de aanwervingen en vervangingen in het basisonderwijs onder controle heeft, en zodoende de continuïteit van de openbare dienstverlening kan waarborgen. De werkgevers van de leerkrachten zijn weliswaar de inrichtende machten van de verschillende netten, maar de Franse Gemeenschap heeft wel een verantwoordelijkheid als beheerder van het onderwijssysteem. Ze financiert overigens de onderwijsinstellingen om de bij decreet gedefinieerde pedagogische opdrachten te realiseren en ze stort daartoe weddetoelagen om de leerkrachten te bezoldigen.

De Franse Gemeenschap is binnen de grenzen die voortvloeien uit de grondwettelijk gewaarborgde vrijheid van onderwijs ook de regulator die de regels voor de werking van de onderwijswereld vastlegt. Die regels omvatten de verhouding tussen het volume van de schoolpopulatie en het aantal leerkrachten, de voorwaarden voor de vervanging van personeel, de administratieve statuten en de bezoldigingsregeling, de normen in verband met de grootte van de klassen en de voorwaarden voor het sluiten of openen van de scholen.

De audit evalueert in hoeverre de Franse Gemeenschap, die de kosten van het onderwijs draagt en de regels ervan definieert, zich er ook van vergewist dat de lessen dagelijks worden gegeven door de daarvoor aangeworven leerkrachten of door hun vervangers. Het is immers bij decreet verplicht om de continuïteit van de openbare dienstverlening inzake onderwijs te verzekeren. De audit onderzoekt eveneens of de regelgevingen van de Franse Gemeenschap ertoe bijdragen dat pedagogisch personeel beschikbaar is om de kleuterscholen en lagere scholen te laten functioneren.

Het Rekenhof onderstreept dat de Franse Gemeenschap zich er wel van bewust is dat er een schaarste aan leerkrachten is, maar dat ze door de onvolledige informatieverwerking maar een beperkte diagnose kan stellen. De Gemeenschap kan vaststellen dat er onvoldoende houders van de vereiste titels zijn, maar kan niet evalueren hoeveel lesuren gedurende het jaar niet worden gegeven doordat er geen vervangers zijn. Het Rekenhof beveelt zodoende aan ervoor te zorgen dat de verplichting om de continuïteit van de openbare dienstverlening inzake onderwijs te garanderen, wordt gecontroleerd door meer informatie te verwerken die bij de scholen beschikbaar is. Het stelt eveneens voor de informatie in verband met de prestaties van het personeel te gebruiken om te analyseren hoe efficiënt de bepalingen van het recht op onderwijs zijn, onder meer de impact van de afwezigheden of de vervroegde uitstroom op de continuïteit van het onderwijs.

Het Rekenhof stelt eveneens vast dat de Franse Gemeenschap maatregelen heeft genomen om de schaarste aan te pakken, maar de impact ervan op de aanwervingen is nauwelijks meetbaar. Anderzijds worden ze parallel genomen met maatregelen die zijn geïnspireerd door het pact voor uitmuntend onderwijs die erop gericht zijn de leerlingen beter te omkaderen.

Het Rekenhof beveelt aan de genomen maatregelen op te volgen en bijkomende pistes voor hervormingen te onderzoeken op basis van een grondige behoefteanalyse. Mogelijke pistes zijn de controle op het ziekteverzuim hervormen, de kandidaturen voor betrekkingen via IT beheren en nagaan of de normen voor de programmering en de rationalisering van de scholen nog actueel zijn.

De minister van basisonderwijs en de minister belast met het hoger onderwijs hebben respectievelijk geantwoord dat de aanbevelingen van het Rekenhof een heel nuttige bron voor bezinning en zelfs een hefboom zijn om de nodige veranderingen aan te moedigen en dat de audit heel nuttig zal zijn om de reeds ingevoerde maatregelen en de in de komende jaren te overwegen maatregelen te verbeteren.

Informatie voor de pers

Het Rekenhof controleert de openbare financiën van de federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de provincies. Het draagt bij tot de verbetering van het overheidsbeheer door nuttige en betrouwbare informatie die voortvloeit uit een tegensprekelijk onderzoek, toe te zenden aan de parlementaire vergaderingen, aan de beheerders en aan de gecontroleerde diensten. Als collaterale instelling van het parlement werkt het Rekenhof onafhankelijk ten opzichte van de overheden die het controleert.

Het verslag "Continuïteit van de openbare dienstverlening in het basisonderwijs in de Franse Gemeenschap" werd aan het Parlement van de Franse Gemeenschap bezorgd. Het verslag, de samenvatting en dit persbericht zijn beschikbaar op www.rekenhof.be.